

Hyvinvointia vedestä: luontomatkailun mahdollisuudet kunnissa

Henna Konu

Luonnonvarakeskus

henna.konu@luke.fi

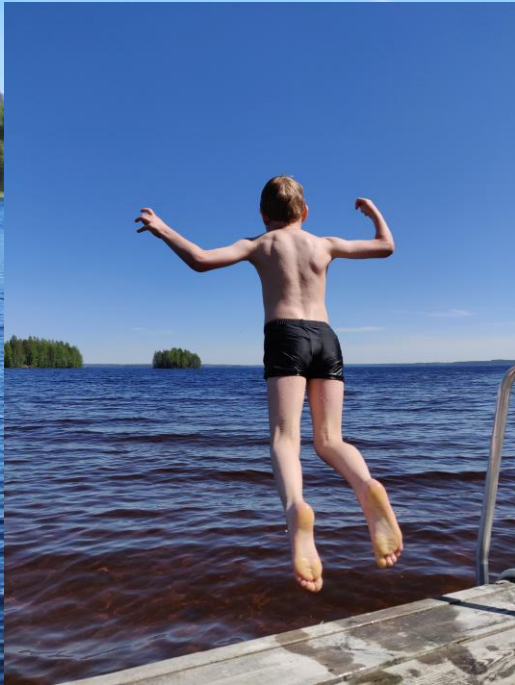
Twitter: [@hkonu](https://twitter.com/hkonu)

Vesiympäristöt matkailun vetovoimatekijöinä

- Vesialueet ja vesistöjä reunustavat ranta-alueet, metsät sekä rakennetut ympäristöt
- Vesi eri olomuodoissaan
- Veden ja vesiympäristöjen rooli keskeinen osana matkailua – koskien ihailusta parantaviin vesiin

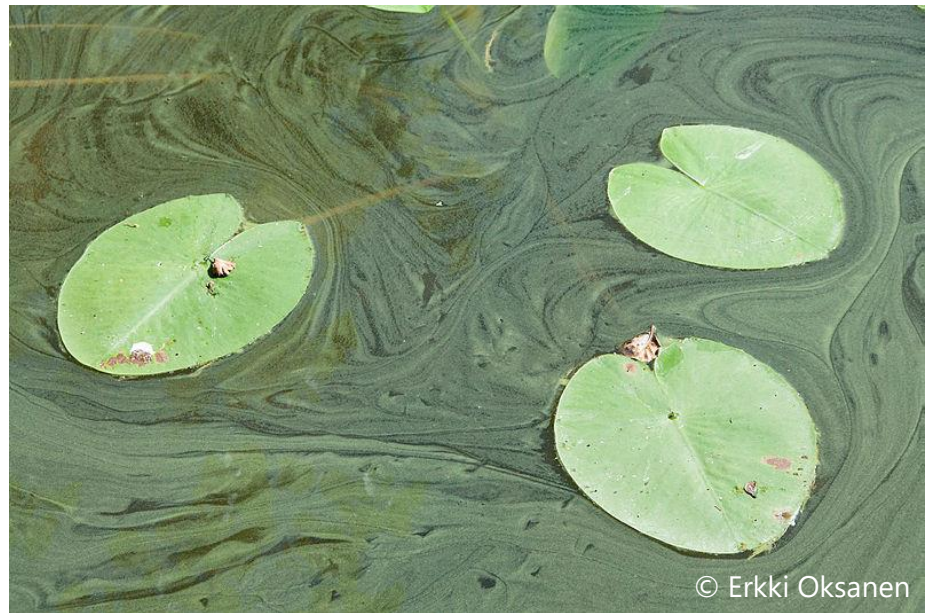
Vesiin liittyvät kokemukset ja elämykset

Muutokset ilmastossa ja luonnon monimuotoisuudessa

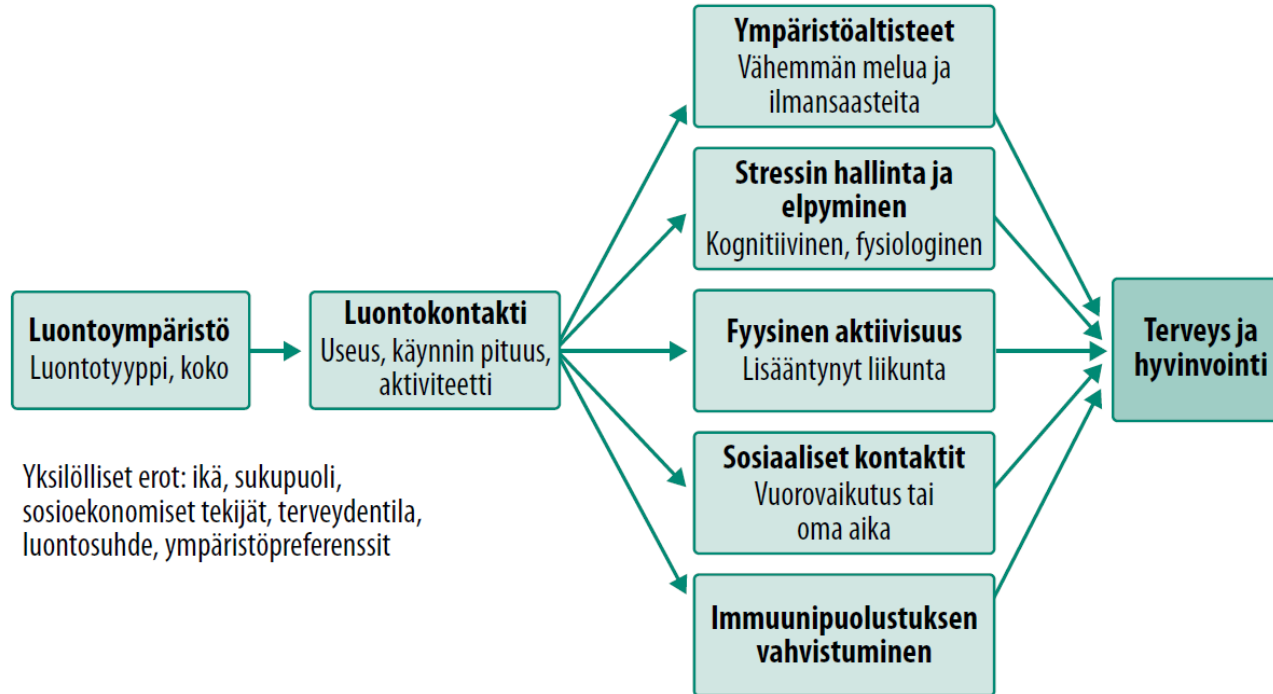
Vaikutus toimintaympäristöön ja sen vetovoimaisuuteen:

- Talvikauden pituus ja lumen määrä
- Muutos paikallisessa lajistossa (esim. norppa)
- Vesistöjen rehevöityminen – sinilevän määrän lisääntyminen

© Erkki Oksanen

Luonnon hyvinvointivaikutukset (Tyrväinen ym., 2018)

KUVA. Luonnon hyvinvointi- ja terveyshyötyjen mahdolliset vaikutusmekanismit (Mukaellen Hartig ym. 2014).

Vesiympäristöt ja hyvinvointi

Arkielämässä suurin osa ihmisistä on jollain tavalla vesiympäristöjen kanssa tekemisissä.

Virkistys- ja matkailupalvelut tarjoavat asiakkaalle omaehtoisia tai ohjattuja veteen liittyviä kokemuksia ja elämyksiä.

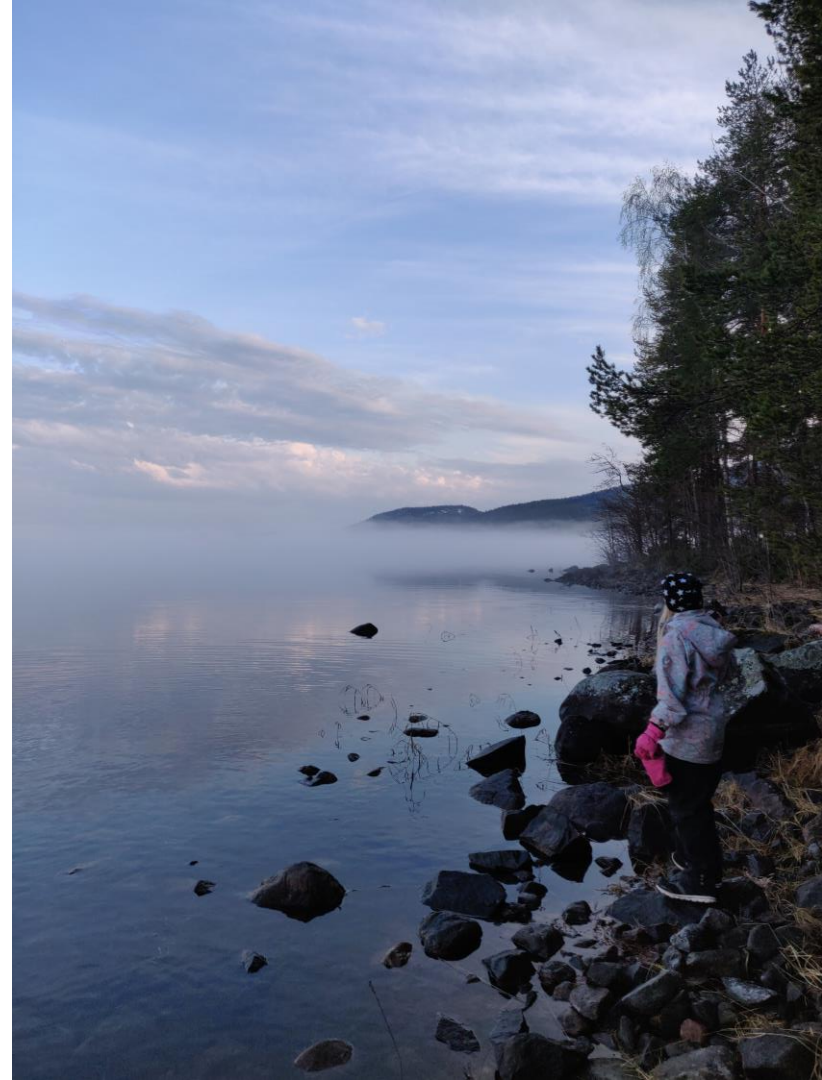
Opetusta tukevat palvelut edistävät oppimista vesiluonnossa, -luonnosta ja luonnon hyväksi.

Hoivan ja kuntoutuksen palvelut tukevat asiakkaan terveyttä, toimintakykyä ja arjen hallintaa.

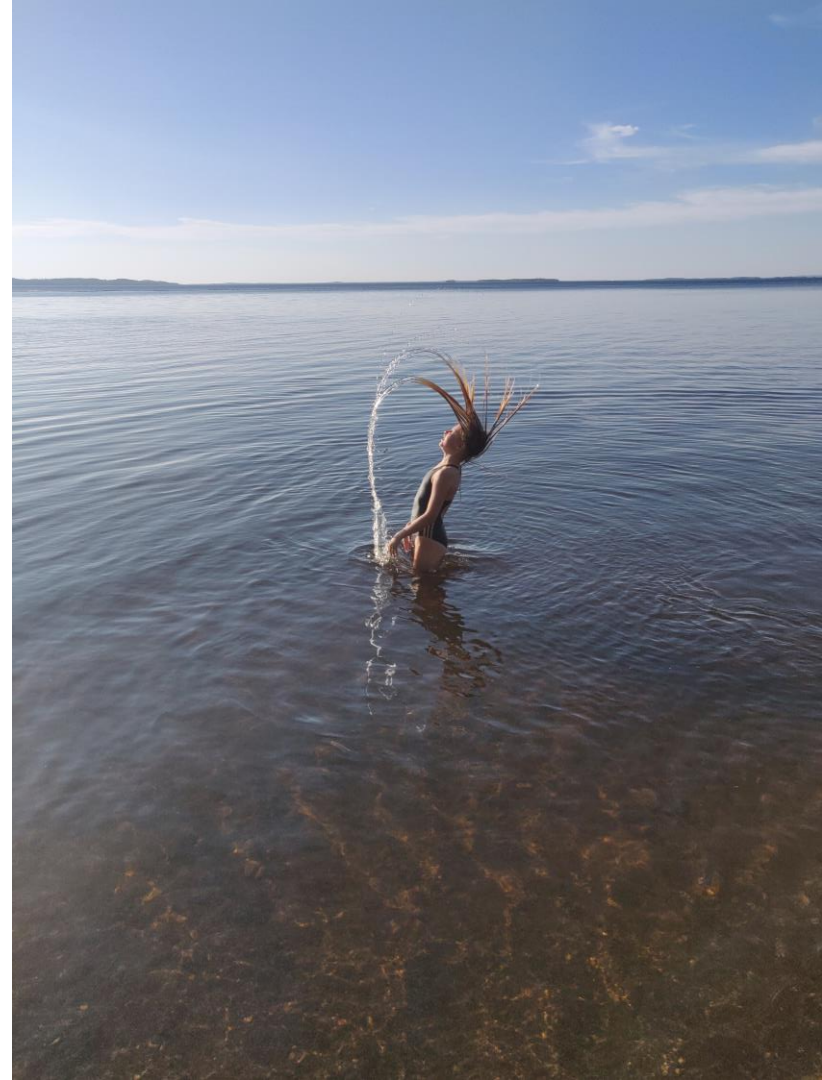
Hyvinvoinnin edistäminen kunnassa

1. Turvalliset ja helposti saavutettavat vesialueet
2. Luonto osana opetusta
3. Luontoreseptit osaksi sosiaalista kuntoutusta ja mielenterveystyötä
4. Hyvinvointi luontomatkailuvaltiksi

Hyvälaatuiset vesistöt houkuttavat kävijöitä

- Kansainvälisen kyselytutkimuksen (BIS) mukaan vesistöjen ekologisen tilan todettiin olevan selkeässä yhteydessä alueiden käyttöön ja suosioon.
- Vesistöjen tila liittyy myös ihmisen koettuun elpymiseen.

Vesiympäristöihin ja hyvinvointiin liittyvät luontomatkailun mahdollisuudet

- Matkailutuotteet hyvinvoinnin edistäjinä – muutosmatkailu ja elvyttävä matkailu
- Palvelutarjonnan ja toimintaympäristön kehittäminen hyödyttää matkailijoiden lisäksi paikallisia asukkaita
- Vesiluontoon liittyviä hyvinvointivaikutuksia tulee nostaa paremmin esille ja osoittaa niiden merkitys asiakkaan hyvinvoinnille virkistys- ja matkailupalveluissa

- Uinti luonnonvesissä
- Vedenalaiset tuotteet
- Tuotteistetut vesiaktiviteetit
- Sähköiset maasto- ja vesikulkuneuvot
- Saunapalvelut
- Reitistöt vesialueiden tuotteistuksessa
- Majoitus vesistömaisemassa
- Kalastusmatkailutuotteet
- Paikalliset vesistöihin liittyvät tapahtumat
- Vesistökulttuuri ja elämyspalvelut

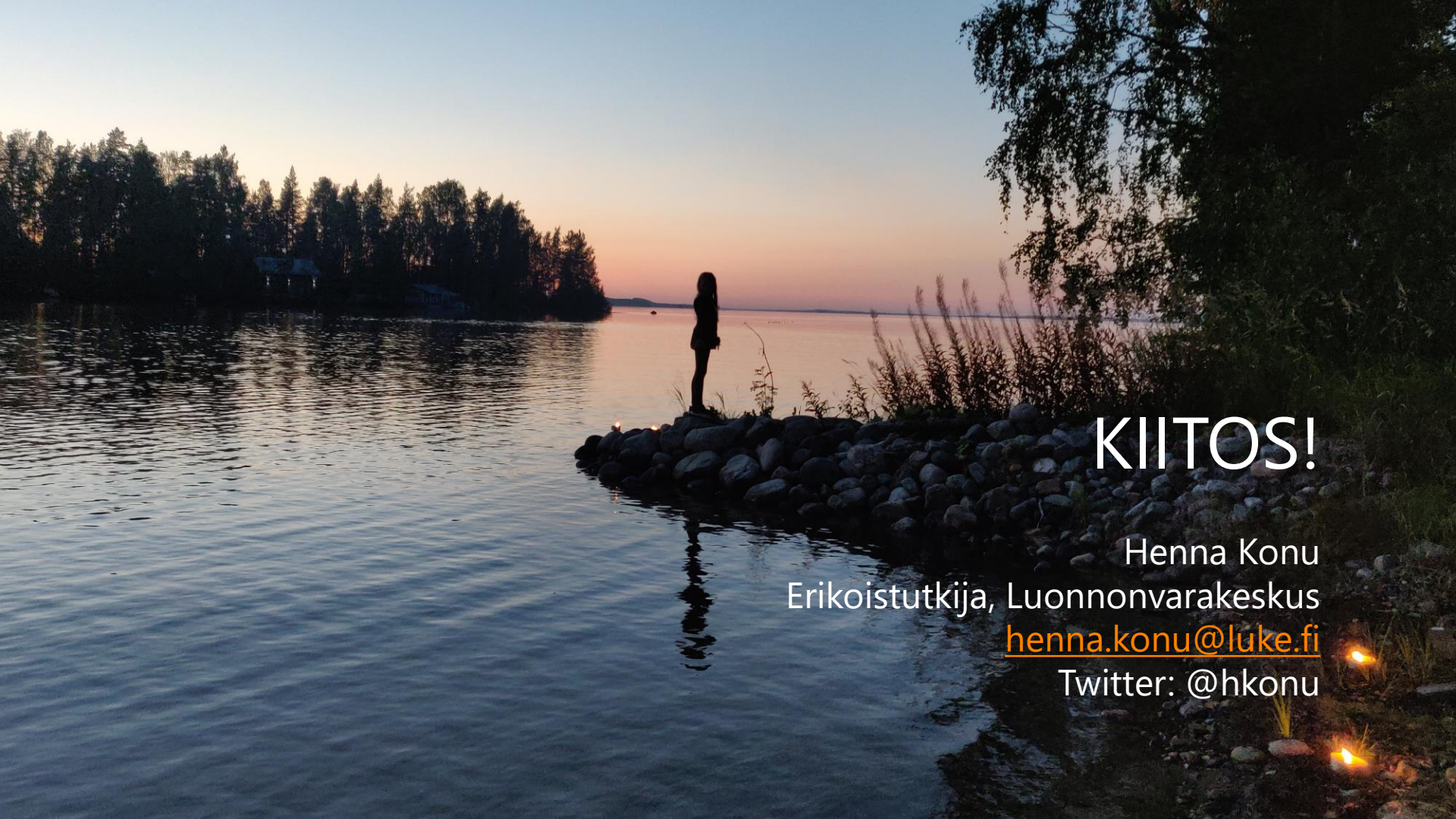
Vesiympäristöjen vetovoimaisuuden säilyttäminen tulevaisuudessa

Haasteita:

- Luonnonresurssien hyödyntäminen
- Toimialojen kehittäminen
- Luontokohtien ruuhkautuminen

Mikä on eri toimijoiden rooli matkakohteen kestävyys- ja vetovoimaisuuden säilyttämisessä ja edistämässä?

elko
Suomesta
,
voshankkeista.
n, jolla rajattaisiin
konaan kaivostoiminnan

KIITOS!

Henna Konu
Erikoistutkija, Luonnonvarakeskus
henna.konu@luke.fi
Twitter: @hkonu

Lisätietoa ja lähteitä:

- Eskelinen ym. 2018. Hyvinvointia luonnonvesistä. Vesiympäristöistä palveluja arkeen, matkailuun, opetukseen sekä sosiaali- ja terveyssektorille. Luonnonvarakeskus. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-326-664-3>
- Ojala ym. (2021) Vesiluonnon hyvinvointivaikutukset kuuluvat kaikille Policy Brief <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-317-6>
- Tester-Jones ym. 2020. Results from an 18 country cross-sectional study examining experiences of nature for people with common mental health disorders. Sci. Rep. 10, 19408. <https://doi.org/10.1038/s41598-020-75825-9>
- Tyrväinen ym. (2018). Mitä tiedetään metsän terveyshyödyistä? Duodecim, 134, 1396–1403.
- White ym. 2021. Associations between green/blue spaces and mental health across 18 countries. Sci. Rep. 11, 8903. <https://doi.org/10.1038/s41598-021-87675-0>